

U. B. BERGEN

1611.45

Ms. f 568 I f

- 28

11. januar 1943.

Krigsoversikt 1. røde 9/1-43.

De næste iøynefallende begivenhetene i en viss tid er at russerne har utnyttet og utvidet stillingene sine i sør. Russernes offensiv er ikke lenger begrenset til Stalingradområdet; den strekker seg over Kaukasussteppene og Kaukasus. Det er ikke noen sammenhengende front, men en rekke kolonner som er løst forbundet. 1/3 av alle aksestyrkene i Russland befinner seg her i sør. På andre steder på østfronten har eroberingen av Welikyj-Luki vært av stor betydning. I øvrigt er här tyskerne beført denne byen, og russerne har nå gjort ende på legenden om at de tyske pinnsvinstillingene er usarlige. Den siste tid har vist at de tyske lasstillingene og pinnsvinstillingene er strategiske trekk som russerne kan ta kapten opp mot ned stort hell. At tyskerne frendeles tyor på denne strategien viser stillingen i Nord-Afrika. På denne krigsskußplassen er forsyningelinjene enorme. Den siste tid har det herfra ikke vært noe avgjørende nytt. Tripolis er her nikkelen til den fremtidige situasjon. Skulle tyskerne oppgi denne havnen, ville de allierte få udtrekksdeler. Forsyningsproblemene ville da i høy grad bli lettet. Som forsyningshavn er Tripolis bedre enn Bengasi. Det er ikke å undres over at Rommel gjør alt for å holde på Tripolis. Om han vil falle tilbake på denne havnen eller kjempe, er ikke klart, men tyskerne trekker seg foreløpig tilbake litt bakut. Fra Tripolis til Tunis er en strekning på 450 km. Det er vanskelig å holde en slik linje mot det britiske presset. Å samle styrkene i det beste trekk tyskerne kan gjøre, selv om det skulle koste i Tripolitania.

Mønstrene 4-9/1-43.

Østfronten: I Kaukasus ble den viktige byen Mostock gjen-erobret av russerne mandag. De rykket fram n.v. og vest for byen, tirsdags natten ble det sendt ut sørkommunikat fra Moskva om at byen Nalchick var tatt av russerne til like med andre viktige transportknutepunkter. Tyskerne tok byen i sommer. Videre ble byen Krosvaya, midtveis mellom Rostow og Mostock tatt igjen. På dager rykket russerne 50 km. fram fra Mostock, erobret 320 tanks og drepte 11.000 tyskere. Så ble byen Siljanska erobret tilbake. Den ble stormet, og hver eneste tysker utslettet. Den neste byen ble tatt, var Movostata. Her tok russerne tyskernes største garnisoner i Russland som bytte. Sørkommunikatet som meldte dette til at framryzningen i Kaukasus foregår med en fart av 30 km. per dag. De tyske truppene trekker seg tilbake langs jernbanen til Rostow. I Midt-Kaukasus rykker russerne fram på en 40 km. bred front. Russenes framstøt i Kaukasus truer allerede byene Georgiev og Pjatikovsk. Den russiske arméen som rykker sjøover over Kaukasussteppene er nå bare 50 km. fra de russiske styrkene i Kaukasus. Jernbanen fra Stalingrad til Svartehavet er Siniliaski erobret av russerne. Det er et like hardt slag for tyskerne som tapet av Koteinkovo. Byen var sterkt befestet og bemannet med elitebataljoner av SS. Russene stormet den, og tyskarne ble utslettet. I en senmelding ble nevnt at en ny by, x 129 km. vest for Stalingrad, er gjennombrutt til like med store mengder krigsmateriell. En by til, 80 km. s.w. for Kotsjubjina, er tatt i løsh av russene.

Truselen mot Rostow er økt. Frampyningen mot selve Rostow foregår uten stans på begge sider av Don. Troppene står knapt en dagemarsj fra det sted der Donetz flyter sammen med Don. En hurtig overgang her vil gi øvre faren for Rostow skutt. Tidspdagens russiske kommunike fortalte om et tysk motangrep på midtstre Don med friske tropper. De ble imidlertid slått, og troppene flykter. Et spørkommunike fra Moskva onsdag natt fortalte at store tyske troppemasser flykter mot Donetz. Stillingen for den omringede 6. armé blir verre og verre. Ringen rundt tyskerne er ca. 100 km i tverrennitt. Av de 150.000-200.000 mann mener en at ikke alle er i stand til å kjempe. Det er snatt ned int. Fangne tyskere oppgir at dagsrasjonen er 150 gram brød og en bolle hestesuppe. Et enkelt regiment var det bare 12 hester igjen av 100. Resten var slaktet. Frosten gjør seg obliggende da en bitende vestenvind fører bortover steppene.

På midtfronten fortsetter den russiske framgangen vest for Welikyi-Luki, og det blir allerede meldt om kamper ved Novosokoloniki. Russerne har trengt inn i et belte som dekker jernbanen fra Leningrad til Kiew. Gueriljatropper spiller en stor rolle her. Russerne står 110 km fra grensen og kan true de tyske garnisonene i sør og nord fra å bli avskaret. Både ved Welikyi-Luki og Rjew er tyske motangrep slått tilbake, og russerne angriper. Tyskerne har siden mandag benektet at Welikyi-Luki er falt. I 3 dager hadde det da ikke vært en tysker i byen. Ved å hemmeligholde meddelaget hoper de å opprettholde troppenes moral. Tyskernes frykt for at sannheten skal komme fram gir seg utslag på mange måter. BBC's svenske utsendin den 6. januar ble saledes kraftig forstyrret. Fra Moskva har tyskerne fordonlet forstyrrelsen.

Det britiske admiralitet melder at nok en stor viktig konvoi er kommet til nordrussiske havner med viktige forsyninger av alle slags. Utenfor Nordkapp utviklet det seg et sjøslag. Den britiske konvoien hadde bare med seg destroyere, og områdene ble den angrepet av et tysk lommeslagskip, 1 stor krysser og en rekke destroyere. De britiske krigsskipene gikk ned en gang til angrep trass i sin underlegenhet. 1 tysk krysser ble sterkt skadet, og 1 destroyer sank. Engelskmennene mistet 1 destroyer og fikk skaddet en annen. Da kampen hadde vart i to timer, kom større britiske enheter til, men tyskerne trakk seg unna videre kamp. Ikke et eneste lasteskip i konvoien ble skadet! Dette er bare en av de mange konvoiene som kommer vel fram. Når den blir nevnt i et admiralitetskommunikat, kommer det av at den ble angrepet. Når det ellers ikke blir nevnt noe om konvoiene, seiler de fram til sine bestemmelsessteder uten å ha sett hverken et tysk fly eller tysk krigsskip. Ca. 3.000 fly, 4.000 tanks osv. er på denne måten fraktet til Russland.

Via Stockholm kommer det melding om at russiske bombefly i den senere tid systematisk har bombot mål i Dvinask, Wilna og en mengde andre steder langs Østersjøen og langs grensen til Russland. Det russiske setter høst pris på å få levert fra de allierte, en bombefly, trass i at de har herredømt i luften på Østfronten.

Zentral Sokow har nå tatt overkommandoen for de russiske styrkene fra Voronesj til Nedre Don. Timosjéko er betrodd stor oppgaver. Et kommunike om det vil bli sendt ut senere. Flaskebomber skrivs spesielt om russenes glimrende kampånd.

Vestfronten: Store styrker amerikanske bombefly inntet i dages-
sonda et kraftig angrep på ubåthavnen St. Nazaire. 7 bombefly
savnes. 38 tyske jagerer ble skutt ned. Samtidig patruljerte 300
allierte jagerfly kysten fra Brügge til Brest i 3 1/2 time uten
at det var en ensstøt fysk jager å se. Det deltok i denne avdeling
norske, polske og tsjekkiske jagerer. Rhindistriket har vært
bombet 4 netter denne uken. Bare noen få flyker gikk tapt. Det
er også lagt utminer i fiendtlige farvann. Natt til mandag var
2 tyske fly over England. 1 ble skutt ned. Det ble ikke gjort
noen skade. Det var en døde i flyene tyskerne i sitt kommunike
sa: "Flyene kom i bølge på bølge!"

Middosten: I Libya står den 8. britiske arme ved Burak, 95
km. vest for Syrte. Rommel har evakuert en del av troppene sine
fra Feiseonradet. Ved Medes-el-Bab har det vært allierte tanks-
styrker på patrulje. Flere tyske spioner er tatt til fange og
skutt. De er kastet ned i fallskjerner bak den allierte front.
Fra Tunis blir meldt at stormtropper og fallskjemetropper har
besatt Atlasfjellene og andre høyder. Tyskerne ble drevet på flukt.
Disse høydebyene ligger 32. km. s.v. for Biserta. Det er kommet tyske
forsterkninger til byene Tunis og Biserta.

Forrige lørdag hadde Kreta sitt kraftigste angrep
etter at byen ble okkupert av Tyskland. Bøle på bølge av alle typer
bombefly peptet flyplasser, skip og havneanlegg. Store branner ble
observert. La Goletta ble kraftig bombet natt til mandag. 2 italienske
skip ble satt i brann, og oljetanker sprang i luften. Hess-
uten er Tunis, Biserta o. Sfax bombet igjen. Og også fly-
plassen ved Gates og på Sicilia er angrepet. Hittil i krigen har
Malta ødelagt 955 aksefly. 195 engelske jagerer er gått tapt.

Britiske undervannsbåter har i Middelhavet
senket 1 stort forsyningsskip og 1 stort troppekip og sannsynlig-
vis 2 andre lasteskip. 104 italienske skip er enten senket eller
hårdt skadet i de siste 4 månedene i Middelhavet.

Tjernø Østen: På New Guinea omringes de allierte na sine
stillingene for å rette et siste slag mot resten av japanerne. I
Kina er engelskmennene i kontakt med fienden. Det er her omfat-
tede luftangrep. Hovedstaden i Anleiprovinsen i Kina er erobret
av kineserne. Allierte fly har angrepet en stor japansk konvoi på
vei til New Guinea. 3 transportskip ble senket og 3 skadet. Fly-
ene festninger har bombet havnen i Rabaul på New Britannia på ny.
Eller 10 japanske skip ble sendt til bunns. 6 japanske fly ble
skutt ned. 1 amerikansk fly gikk tapt. Utenfor Salomonøyene har 1
japansk krysser fått fulltreffer. 1 japansk lasteskip er senket
utenfor Aleutene. Iøy og flyplasser på New Britannia er også angrepet.

President Roosevelt sa i en tale bl.a.: Når vi går til angrep i
Europa, kan jeg ikke si dørene, men vi kommer og da blir det i stor
halestokk. Vi har berredommene i luften og skal vite å bruke det.
Tyskland og Japan skal bli bombet uten stans. Vi skal tvinge japanerne
til kapp. For hvert fly vi mistet i Middelhavet går 2
akssefly tapt. I Stillehavet er forholdet 4 til 1 i vart favor.
I 1942 bygde Amerika 43.000 fly, mye mer enn aksen tilsammen.
Tidligere har vi bygd 25.000 stridsvogner, 670.000 maskinetter osv.
Vår nærmeste sket 200.000 miljoner innan.

Nyheterne søndag aften.

Britiske bombefly angrep i natt mål i Essen i Rhurdistriktet. Det var klart vær, og flygerne melder om gode resultater. 7 fly savnes. I dagelys i går ble jern- og stålverker i Holland angrepet fra uten andre mål i tyskokkupert område. 1 bombefly og 1 jager savnes. 1 tysk jager ble skutt ned. Det var ikke noe tysk luftvirksonhet over Storbritannia i natt. Engelskmennene bruker nå den nye Spitfire 9. Konstruksjonen blir fremdeles hemmeligholdt, men denne nye typen overstår den gamle Spitfire. Det blir nå sitt en del opplysninger om de flyende festningene. De kan ta 2.550 kg. og er utsyrt med tunge og lette maskingeværer. Dette gjør at de kan foreta dagangrep uten eskort. England har også tatt i bruk en ny bombetype på 1 tonn med en fryktelig sprengvirking.

De russiske armene har hatt ny framgang. De står 8 km. sør for Georgisjev, og russerne går også langs jernbanen fra Stalingrad til Svartehavet mot Salsk. Russerne står 40 km. fra Salsk. Store forsyningssdepoter er falt i russernes hender. Det var forsyninger tyskerne skulle ha i vinter. Flere stillinger som den omringede 6. armé har holdt, er tilintetgjort. Tyske notangrep ved Welikiy-Luki er skjætt tilbake. Det er 10 dager siden russerne tok denne byen og tyskerne ble utslettet til siste mann, men ennå melder tyskerne om glimrende motstand av den tyske garnison. Den 337. tyske infanteridivisjon fra Bayern har hatt store tap. Den ble før en tid siden overført fra Frankrike. En fangen tysker oppgir at det bare er 3. klasses tropper igjen i Frankrike. Russlands kvinnelige flymajor er falt. Liket er ført til Moskva og vil bli begravd på statens bekostning. Hun er tidligere tildekt høyeste sovjetutmerkelse, Leningradenen. En avis skriver at hennes eksemplar vil inspirere mange kvinner til ny dåd for fedrelandets frihet.

I det fjerne østen har japaneerne under de siste operasjonsrutterne utenfor New Guinea fått 77 fly ødelagt og sannsynligvis 30 til. Raboul på New Britannia er angrepet på ny. 15 japanske jagerer ble skutt ned. Dessuten er Timor angrepet. Ved Aleutene er 1 japansk handelsskip senket.

I Nord-Afrika er Rommels retirerende transport på ny kraftig angrepet fra luften. Dessen er Sicilia, Sfax og Gebes angrepet. 3 tyske fly ble ødelagt, men ikke noe britisk. I Tunisia har franskmennene erobret et sted 550 km. s.s. for Tripolis. Den franske general sier at tyskerne her er på flukt. En fransk general som oppfordret til motstand mot tyskerenes besettelse av uokkupert Frankrike, er dømt til 10 års fengsel. Dimmen ble avgjort av en særlig domstol i Lyon.

I Rumenia er det omfattende uroligheten. Det er massearrestasjoner i Bucaresti og Romania forsvarer. Portfirbad og høy påbud avløsset hverandre. Det rumenske folk blir engstelig for de store tapene i Russland. Tysklands beste Gestapofolk er sendt til de urdlige områdene. Hitler mottok melding fra sin sendemann i Romania, Tillinger, om at det var frykt for revolusjon. Tillinger satte opp en liste over førerne for opprørsjonen. Antonescu godtok den, men stakk et navn. Det var en bondefører og tidligere statsminister. Tyskerne har innrømt den alvorlige uro, og det blir meldt om en rekke haugattelser.

25 % av reinbestanden i Finnmark er rekvert av tyskarna. Det gjelder både jukke- og slakterein.

i Ørlandbyene har det vært rassia, og 54 personer er arrestert, heriblant flere kjente nenn, således statsrådssekretær i Kristiansund og politiadvokat Haugen samme sted.